

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU / MODUŁU

1. Nazwa przedmiotu:	Gramatyka opisowa języka niemieckiego				
2. Kod przedmiotu:	FG-4				
3. Okres ważności karty:	2015-2018				
4. Forma kształcenia:	studia pierwszego stopnia				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne				
6. Kierunek studiów:	filologia				
7. Profil studiów:	praktyczny				
8. Specjalność:	filologia germańska				
9. Semestr:	1,2,3				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Neofilologii				
11. Prowadzący przedmiot:	dr Emilia Wojtczak, dr Paweł Strózik				
12. Grupa przedmiotów:	treści filologiczne				
13. Status przedmiotu:	obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	niemiecki				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
podstawowa wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego					
16. Cel przedmiotu:					
Celem jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami systemu morfologicznego języka niemieckiego i ukazanie ich w typowych dla nich użyciach zarówno w komunikacji ustnej, jak i pisemnej. Student powinien osiąść umiejętność operowania terminologią przedmiotu, klasyfikowania pojęć gramatycznych i ich opisania, jak również wskazania typowych sytuacji użycia poszczególnych kategorii gramatycznych w komunikacji językowej.					
17. Efekty kształcenia:					
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metody realizacji efektu kształcenia	Metody weryfikacji efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
01	Po zakończeniu kursu student umie: określić zadania morfologii i składni jako działów gramatyki opisowej; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; objaśnić istotę kategorii gramatycznych właściwych poszczególnym częściom mowy; określić zadania składni jako działu gramatyki opisowej; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; ustalić stosunki składniowe między wyrazami w grupie wyrazowej (syntagmie) i zdaniu; potrafi dokonać klasyfikacji zdań pojedynczych i złożonych	przygotowanie referatu/prezentacji multimedialnej; analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy	Ocena i analiza ustna referatu/prezentacji / ocena zaangażowania w dyskusji / weryfikacja i ocena ćwiczeń praktycznych / egzamin pisemny ograniczony czasowo	wykład/ćwiczenia	K_W03 (+++)

02	Potrafi wymienić i wyjaśnić podstawowe terminy językoznawcze przydatne w analizowaniu pojęć gramatycznych; rozumie mechanizmy tworzenia, funkcji i budowy poszczególnych części mowy oraz zdań	analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, panel dyskusyjny sprawdzający stopień przyswojenia materiału, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy	Ocena zaangażowania w dyskusji / weryfikacja i ocena ćwiczeń praktycznych	wykład/ćwiczenia	K_W04(+)
03	Potrafi przedstawić i opisać morfologiczną strukturę słowa, dokonać analizy zdania, zna podstawowe mechanizmy słowotwórcze;	odpowiedzi na zajęciach / dyskusja sprawdzająca stopień przyswojenia materiału/ wykonywanie zadań domowych	Ocena zaangażowania w dyskusji / weryfikacja i ocena ćwiczeń praktycznych/ egzamin pisemny ograniczony czasowo	wykład/ćwiczenia	K_W14(+)
04	Po zakończeniu kursu student potrafi: rozróżnić wyraz pod względem przynależności do poszczególnych części mowy; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; określić właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego	analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, panel dyskusyjny sprawdzający stopień przyswojenia materiału, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	Ocena zaangażowania w dyskusji /weryfikacja i ocena zadań domowych/egzamin pisemny ograniczony czasowo	wykład/ćwiczenia	K_U01 (+++)

05	Potrafi zastosować przyswojone terminy w praktycznej analizie zjawisk językowych; potrafi wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je	ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	weryfikacja i ocena zadań domowych/ test z pytaniami otwartymi	wykład/ćwiczenia	K_U03 (+++)
06	Potrafi przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólnić wyniki z analizy, sformułować wnioski; w swoich pracach korzysta z dostępnej literatury fachowej	Analiza tekstów z zakresu teorii literatury przedmiotu, panel dyskusyjny sprawdzający stopień przyswojenia materiału, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	Ocena zaangażowania w dyskusji/ weryfikacja i ocena zadań domowych/ test z pytaniami otwartymi	wykład/ćwiczenia	K_U06 (+++)
07	Po zakończeniu kursu student potrafi: ocenić krytycznie swoje możliwości i umiejętności w zakresie stopnia opanowania języka niemieckiego, ustalić niektóre różnice w systemie gramatycznym między językiem niemieckim i polskim (w obrębie kategorii morfologicznych i składniowych), stosować praktycznie poprawne formy gramatyczne w wypowiedzeniu	panel dyskusyjny sprawdzający stopień przyswojenia materiału, ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy/ przygotowanie zadań domowych pisemnych/ustnych/ przygotowanie do testów	Obserwacja i ocena zaangażowania studenta w ćwiczeniach i zadaniach realizowanych podczas zajęć / egzamin pisemny ograniczony czasowo	wykład/ćwiczenia	K_K01 (++)
18. Formy i wymiar zajęć:		W. (15h + 15h + 15h), Ćw. (30h +30h + 30h)			
19. Treści kształcenia:					
W: Das Verb (Klassifizierung der Verben nach morphologischen und syntaktischen Kriterien, transitive und intransitive, reflexive/reziproke Verben, Rektion des Verbs, Klassifizierung der Verben nach semantischen Kriterien. Aktionsarten. Funktionsverben, Infinite Verbformen: Infinitiv, Partizip I, II, finites Vollverb mit Infinitiv als Objekt, finite Verbformen, Personen und Numeri,					

Konjugationsmuster. Tempusformen im Aktiv und Passiv, der Gebrauch der Tempora, Genera: Formenbestand und Formenbildung. Zustandspassiv und Vorgangspassiv, Konkurrenzformen des Passivs mit/ohne Modalfaktor, Modi: Formenbestand und Gebrauch der Modi. Redewiedergabe. Das Nomen (Formenbestand, Semantik des Nomens, Deklination, Genus, Numerus, Kasus, Artikelgebrauch). Das Adjektiv, das Adverb (Formengegenstand, Deklination, Graduierung, Rektion). Das Zahladjektiv; Das Pronomen (funktionale Charakteristik, Arten der Pronomina). Die Präposition (Wortinhalt, Funktion im Satz, Kasus). Die Konjunktion (syntaktische und semantische Beschreibung). Die Partikeln (semantische Funktionen). Die Syntax (Satzglieder, Satzgliedstellung, Attribut, Satzarten, Satzmodelle, zusammengesetzter Satz (koordinative, subordinative Verbindung, Nebensätze, semantische Klassen der Nebensätze). Satzglieder – Beschreibung der syntaktisch-strukturellen Funktionsglieder. Prädikat, Subjekt, Objekt, Adverbialbestimmung. Stellung der einzelnen Satzglieder (Prädikat, Subjekt...). Attribut (syntaktische und semantische Beschreibung, Formenbestand. Satzarten (Aussage-, Frage-, Aufforderungs-, Wunsch-, Ausrufesatz). Satzmodelle. Zusammengesetzter Satz (Koordination, Subordination, besondere Arten der Verbindung). Nebensätze (Form, Stellung, Grad der Abhängigkeit, Infinitivkonstruktionen, Partizipialkonstruktionen). Syntaktische Beschreibung der Nebensätze (Korrelat, Subjektsatz, Objektsatz, Adverbialsatz, Attributsatz im engeren Sinne). Semantische Klassen der Adverbialsätze (Temporalsatz, Lokalsatz, Modalsatz, Kausalsatz. Besondere Arten der Sätze: Schaltsatz, zusammengezogener Satz, Satzperiode, weiterführender Nebensatz. **K:** Zum Begriff Grammatik. Wortarten; Das Verb. Formensystem; Klassifizierung der Verben nach morphologischen und syntaktischen Kriterien; transitive und intransitive Verben. Reflexive/reziproke Verben. Rektion des Verbs; Klassifizierung der Verben nach semantischen Kriterien. Aktionsarten. Funktionsverben; Infinite Verbformen: Infinitiv, Partizip I, II. Finites Vollverb mit Infinitiv als Objekt; Hilfsverben; Finite Verbformen. Personen und Numeri, Konjugationsmuster. Tempusformen im Aktiv und Passiv. Der Gebrauch der Tempora; Genera. Formenbestand und Formenbildung. Zustandspassiv und Vorgangspassiv. Konkurrenzformen des Passivs mit/ohne Modalfaktor; Modi. Formenbestand und Gebrauch der Modi. Redewiedergabe. Substantiv – Sinn und Fügungswert. Deklinationstypen (Deklination der Eigennamen, Fremdwörter, von geographischen Namen, Abkürzungen; Genus. Hinweise (Quasi-Regel) zur Bestimmung des Genus; Numerus und Kasus (der reine und präpositionale Kasus), Rektion der Substantive; Gebrauch des bestimmten, unbestimmten und Nullartikels. Das Pronomen; Adjektiv. Sinn und Fügungswert. Deklination, Graduierung. Morphologische Subklassen. Rektion der Adjektive; Zahladjektiv; Adverb. Syntaktische und semantische Subklassen. Syntaktisch-semantische Verbindbarkeit mit dem Verb (Valenz); Pronomina; Präpositionen. Wortbestand, Stellung, Rektion der Präpositionen. Konjunktionen – Formenbestand, syntaktische Beschreibung, semantische Gruppen; Partikeln und Modalwörter; Satz. Merkmale des Satzes, Einteilung, Satz und Satzglied; Satzglieder: Prädikat, Subjekt, Objekt, Adverbialbestimmung. Stellung der Satzglieder; Attribut. Syntaktische und semantische Beschreibung, Formenbestand, Apposition; Satzarten und Satzmodelle; Zusammengesetzter Satz (koordinative, subordinative Verbindung, Schaltsatz, Satzperiode, zusammengezogener Satz, Infinitiv-, Partizipialkonstruktionen); Nebensätze (Form und Stellung der Nebensätze, Wortstellung, syntaktische Beschreibung); Semantische Klassen der Adverbialsätze (Temporal-, Lokal-, Modal-, Kausalsatz).

20. Egzamin: tak (E-4), zal/o

21. Literatura podstawowa

Engel U.: *Deutsche Grammatik – Neubearbeitung*, München 2004.
 Griesbach H.: *Neue deutsche Grammatik*, Berlin-München 1998.
 Helbig G., Buscha J.: *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*, Leipzig-Berlin-München-Wien-Zürich-New York 1993.
 Latour B.: *Mittelstufengrammatik für DaF*, München 1998.

22. Literatura uzupełniająca:

Jung W.: *Grammatik der deutschen Sprache*, Moskwa 1995.
 Rug W., Tomaszewski A.: *Grammatik mit Sinn und Verstand*, Stuttgart 2001.
 Schulz H., Sundermeyer W.: *Grammatik- und Übungsbuch*, Moskwa 2002.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:

Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin
-----	-------------	---------------

		kontaktowych / pracy studenta		
1	Wykład	45		
2	Ćwiczenia	90		
3	Inne: przygotowanie do zajęć, przygotowanie referatu/prezentacji przygotowanie do testów, przygotowanie do egzaminu	75		
		10		
		30		
		20		
Suma godzin		270		
24. Suma wszystkich godzin:		270	25. Liczba punktów ECTS:	9
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:		4,5	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta:	4,5
Kryteria oceniania:				
Efekt kształcenia	Ocena	Opis wymagań		
01	bdb	Student potrafi bezbłędnie: określić zadania morfologii i składni; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; potrafi dokonać klasyfikacji zdań		
	db	Student potrafi z drobnymi uchybieniami: określić zadania morfologii i składni; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; potrafi dokonać klasyfikacji zdań		
	dst	Student z poważnymi uchybieniami potrafi: określić zadania morfologii i składni; omówić kryteria klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; pobieżnie zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; określić zadania składni; zdefiniować podstawowe pojęcia z dziedziny składni; potrafi dokonać klasyfikacji zdań		
	ndst	Student nie potrafi określić zadań morfologii i składni; omówić kryteriów klasyfikacji wyrazów na auto- i synsemantyczne części mowy; zdefiniować podstawowych pojęć z dziedziny morfologii i składni; określić właściwości gramatycznych poszczególnych części mowy; określić zadań składni; zdefiniować podstawowych pojęć; nie potrafi dokonać klasyfikacji zdań		
02	bdb	Ma bardzo dobrą orientację w terminach językoznawczych ychw analizowaniu pojęć gramatycznych; świetnie rozumie mechanizmy tworzenia, funkcję i budowę poszczególnych części mowy oraz zdań		
	db	Ma dobrą orientację w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; rozumie mechanizmy tworzenia, funkcję i budowę poszczególnych części mowy oraz zdań		
	dst	Ma słabą orientację w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; rozumie pobieżnie mechanizmy tworzenia, funkcję i budowę poszczególnych części mowy oraz zdań		
	ndst	Nie posiada orientacji w terminach językoznawczych przydatnych w analizowaniu pojęć gramatycznych; nie rozumie mechanizmów tworzenia, funkcji i budowy poszczególnych części mowy oraz zdań		
03	bdb	Potrafi bezbłędnie przedstawić i opisać morfologiczną strukturę słowa, dokonać analizy zdania, zna podstawowe mechanizmy słowotwórcze		
	db	Potrafi z drobnymi uchybieniami przedstawić i opisać morfologiczną strukturę słowa, dokonać analizy zdania, zna podstawowe mechanizmy słowotwórcze		
	dst	Potrafi z poważnymi uchybieniami przedstawić i opisać morfologiczną strukturę słowa, dokonać analizy zdania, zna podstawowe mechanizmy słowotwórcze		

	ndst	Nie potrafi przedstawić i opisać morfologicznej struktury słowa, dokonać analizy zdania, nie zna podstawowych mechanizmów słowotwórczych
04	bdb	Potrafi bezbłędnie rozróżnić części mowy i określić ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego
	db	Potrafi z drobnymi błędami rozróżnić części mowy i określić ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego
	dst	Z poważnymi błędami rozróżnia części mowy i określa ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określa funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustala relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkowuje konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego
	ndst	Nie jest w stanie rozróżnić części mowy i określić ich właściwości semantyczne i gramatyczne; określić funkcję składniową wyrazów autosemantycznych; ustalić relacje semantyczne między wyrazami w zdaniu; przyporządkować konkretne zdanie do jego schematu strukturalnego
05	bdb	Potrafi bezbłędnie wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je
	db	Potrafi z drobnymi błędami wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je
	dst	Potrafi z poważnymi uchybieniami wymienić i scharakteryzować właściwości semantyczne i gramatyczne różnych części mowy; zanalizować zdanie i sklasyfikować je
	ndst	Nie potrafi bezbłędnie wymienić i scharakteryzować właściwości semantycznych i gramatycznych różnych części mowy; zanalizować zdania i sklasyfikować je
06	bdb	Potrafi bezbłędnie przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; korzystać z dostępnej literatury fachowej
	db	Potrafi z drobnymi uchybieniami przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; korzystać z dostępnej literatury fachowej
	dst	Potrafi z poważnymi uchybieniami przeprowadzić analizę zjawisk językowych, uogólniać wyniki z analizy, sformułować wnioski; korzysta w ograniczony sposób z dostępnej literatury fachowej
	ndst	Nie potrafi przeprowadzić analizy zjawisk językowych, uogólnić wyników z analizy, sformułować wniosków; w swoich pracach nie korzysta z dostępnej literatury fachowej
07	o.	Potrafi: ocenić krytycznie swoje możliwości i umiejętności w zakresie stopnia opanowania języka niemieckiego, ustalić niektóre różnice w systemie gramatycznym między językiem niemieckim i polskim, praktycznie wykorzystywać nabytą wiedzę w wypowiedziach
	no.	Nie potrafi: ocenić krytycznie swoich możliwości i umiejętności w zakresie stopnia opanowania języka niemieckiego, ustalić niektórych różnic w systemie gramatycznym między językiem niemieckim i polskim, nie umie praktycznie wykorzystać nabytej wiedzy w wypowiedziach
28. Uwagi:		

Zatwierdzono:

.....
(data i podpis prowadzącego)

.....
(data i podpis)